

Iskajna vsak šotrek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena lista znaša na celo leto 4 krome, na pol leta 2 krome. Za manj premožne na celo leto 3 krome, na pol leta K 1.50. Za Mesudijo je cena lista 6 K, za druge liste izven Avstrije 3 K.

Rokopis sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Vetovca št. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Kolonizem.

Od poljedelskega ministerstva se nahaja v deželi dvorni svetnik Schullern, da prouči kolonske razmere ter da o tem poroča osrednji vladi. Na prizadevanje posl. Fonja za slovenski del in posl. Faiduttija za farianski del dežele se je osnoval na Dunaju poseben odsek za kolonstvo, ki naj reši to vprašanje. — Vlada pa sedaj zbira gradivo za predloge temu odseku.

Menimo, da ne bo odveč, če navdemo nekaj točk, ki jih priporočamo g. dvornemu svetniku Schullernu v uvaževanje. Dobilimo smo zadnje dni zopet več pisem iz kolonskih krogov. Iz teh pisem navajamo sledeče:

Vse je edino v tem, da je položaj kolonov, posebno v nekaterih briskih krajih neznošen. Nekateri rajši delajo izjemo.

Kolon je gospodarsko in potemtuj večkrat tudi politično popolnoma odvisen od gospodarja. Zato je veliko zle, s katerim se ubija vsako prostejše duševno življenje ubogega kolona. Ni čuda, da so koloni mnogokje popolnoma zaostali v vseh ozirih.

Gospodarji višajo najemščino od leta do leta. Popolnoma naravno! Saj je ni postave, ki bi branila kmetna! Ea vzgled! Neki J. K. je delal žet. z mladih nog pri gospodu F. T. v zapadnih Brdih. Ko se je poročil, je vzel zemljišče v najem. Zemljišče je bilo zapuščeno in zanemarjeno. Bilo je treba mnogo truda, predno je kolon zemljišče lepo uredil. Zato pa je moral plačevati visoko najemščino. Ker pa najemščine vsled slabih letin in drugih nezgod ni mogel vedno plačevati, je njegov dolg v teku 25 let dosegel 200 fl. ali 400 kron. Čez 32 let se je pa kolon gospodarju tako zameril, da je bil kolon odslovljen in poleg tega bil primoran plačati ostanek svojega dolga 187 fl. Ker pa kolon ni imel denarja, je šlo njegovo imetje na dražbo. Ostala mu je le postelja, par žlic, vilice in obleka, ki jo je imel na sebi. Najlepše pa je to: Kolon je imel z gospodarjem pogodbo, da kadar bo šel proč, bo dobil plačano vse poboljšanje zemljišča, kogre proč. Pred petimi leti pa je gospodar kolona prisilil za novo pogodbo, kjer je bilo poboljšanje izpuščeno. Tako je sedaj kolon postal berač, postav pa ni, da bi ga branilo.

Hudo breme za kolona so robote. Teh mora biti toliko, kolikor jih hoče gospodar. Najlepše in najugodnejše dni v letu mora kolon uporabiti v vinogradu gospodarjevem. Ako izostane, mora plačati za roboto 4 K. Večkrat nima kolon kaj v usta djati, družina strada, a on ne sme iti h kateremu posestniku, da bi si prislužil 2 K za najpotrebniše, ako ga kliče gospodar na roboto. V pogodbah je navadno določeno, da dobiva polovico sadja gospodar, polovico kolon. Ko je sadje še zeleno, se ceni in po tej ceni mora kolon odračunati gospodu sad. Večkrat se pa zgodi, da nevihte in slabo vreme vzamejo polovico sadja. Kdo trpi škodo? Kolon, ker on mora odračunati, kakor se je cenilo. Gospod ima sadje, kolon pa delo in trud! Vzemimo, da je kolonovo bivališče slabo, da ga ne varuje ne mraza, ne dežja, ne dolgih prstov ozmvičev. Ako si sam ne popravi, trpeti mora naprej. Ako si pa sam kaj pripravi

ali popravi, gre to le na njegove stroške. Ako ga gospodar odslovi, ne dobi za svoje stroške in trud nikake odškodnine. Vsled takih razmer je kolon obsojen, da trpi in robota gospodarju, ker sam si ne more pomagati, gospodar mu pa mnogokrat noče, in ako bi kolon kaj izdal za stanovanje ali za drugačno zboljšanje, je v vedni nevarnosti, da še ob tisto pride. Iz tega se razvidi opravičenost pritožb in vsak pošten človek bi iz srca privoščil kolonom, da jim vlada pomaga.

V torek, 7. t. m. so bili v Št. Ferjanu gg. dvorni svetnik dr. Schullern, nadkomisar Gasser in drž. poslanec Fon. Prišli so o kolonskem vprašanju poizvedovat in se na licu mesta prepričat o položaju naših trpinov. Gospodje so vstopili v več kolonskih hišic, da so se na svoje oči prepričali, da je gorje še veliko huje, nego se opisuje. Koloni, ki kakor duše pred peklom hrepene po rešitvi, so prepričani, da ta dohod ne bo brezuspešen. Želimo tudi mi!

Politični pregled.

Državni zbor se je sešel 2. aprila. Posl. Pogačnik je kot načelnik brambornega odseka utemeljeval nujnost predloga glede vojaških novincev. Da je stvar res nujna je razvidno iz tega, ker bi se nbori že bili morali vršiti, a se letos še niso, ker novincev ni dovolil še državni zbor. Zato se mudi. Draga vladna predloga zahteva da parlament dovoli 4746 več vojaških novincev za deželno brambo, tirolski deželni zbor pa 180 mož več za deželne strele. V bodoče bi torej izražalo število novincev za deželno brambo 19.970. Slednjih bo razpravljal drž. zbor o podporah družinam rezervistom.

V pond. je poslanska zbornica končala razpravo o nujnem predlogu, tičočem se zakonskega načrta za dovoljenje in zvišanje kontingenta vojaških novincev. V soboto je govoril tudi slovenski poslanec Demšar, ki je zahteval, da naj odpadeta zadnji dve vojaški vaji, da naj se orožne vaje sploh okrajšajo, in da naj se med setvijo in žetvijo vojaki odpuščejo na dom na leto vsaj za tri mesece, namesto da bi se uvedla dveletna služba, katera bi zahtevala 30 tisoč novincev več in bi se stroški za armado zvišali najmanj za 50 milijonov. Govoril je v soboto tudi minister za deželno brambo Georgi. Rekel je, da se resno misli na dveletno vojaško službo. S tem pa se bo zvišalo število vojakov za 60 tisoč mož.

Ravno prenizko število novincev je vzrok, da se vojaška uprava ne more ozirati na družinske razmere.

Ob žetvi bodo letos že povsod vsajki dobivali tritedenski dopust v dogovoru seveda s političnim oblastvom.

Zadnji dve orožni vaji pa hoče vojna uprava le tedaj opustiti, ako se zviša število novincev za deželno brambo.

Grčf Sternberg je po svoji navadi povedal mnogo pametnih, pa tudi takih, da so se mnogobrojni poslušalci morali glasno smejati. Oligosaj je vlado politične uradnike in razne druge kroge, vedno pa dostavljaj, da graja le zistem,

ne pa osebe. Bil je večkrat pozvan k redu, pa se zato ni nič zmenil.

V sredo je imel državni zbor zopet sejo. —

Vladne gospodarske akcije. Proti koncu sedanjega zasedanja predloži vlada parlamentu trgovinsko pogodbo s Srbijo. Obenem napove poljedelski minister dva zakonska načrta, ki bodo namenjena agrarnim interesom. Prvi načrt uredi zakonodajo o živinskih kugah, drugi se bavi z melioracijami. Desedaj so se melioracije urejevale tako, da so se stroški razdeljevali med interese, deželo in državo. Po novem zakonu bo večino melioracij prevzela država sama, posebno glede osuševanja in namakanja zemljišč.

Zavarovanje za starost. — Izvrševalni svet zveze kmečkih poslancev je 2. tega meseca zboroval pod predsedstvom poslanca Povšeta. V razpravi je bilo vprašanje o zavarovanju za starost in onemoglost. Vlada namreč pripravljata tak zakon, ki pa bi se oziral le na delavce v ožjem pomenu besede. Kakor čujemo, bi vlada za vsakega zavarovanca prispevala na leto 90 kron. Te državne podpore pa ne bi bili deležni mali kmečki posestniki in obrtniki. — Kmečki poslanci brez izjeme zagovarjajo zavarovanje tovarniških in poljskih delavcev, vendar bi ne mogli glasovati za državni prispevek, ako bi bil izključeni mali kmetje in rokodelci. Posvetovanja se je udeležil tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch, ki je kot poslanec iste misli, kot minister pa opozarja na velike tehnične težave, ko bi bili kmetje in obrtniki skupaj zavarovani za starost in onemoglost. Sklenili so resolucijo, da naj vlada z zakonom za delavsko zavarovanje ob enem predloži tudi načrt zakona za starostno zavarovanje kmečkih posestnikov in obrtnikov. Ta resolucija bo predložena shodu agrarne zveze. Izvoljen je bil tudi poseben odbor osmerih članov, v katerem je tudi poslanec Povše, ki bo odločno zahtevalo zagovarjal v ministerstvu za notranje pose.

Dve novi vojaški diviziji. — Ker pride tekom tega meseca v Trst 4. bosansko-hercegovinski polk, imela bo tržaška garnizija 13 bataljonov v vojaštva, zato namerava vojna uprava ustanoviti v Trstu divizijsko poveljstvo. Obenem se namerava v Mirboru nastaniti divizijsko poveljstvo za kavaljerijo.

Italijansko - rusko - srbsko-francoski dogovor. — „Corriere d'Italia“ poroča, da se je osnoval francosko-rusko-srbsko-italijanski konzorcij na iniciativo ministra Tittonija. Konzorcij bo zgradil balkansko železnico, ki bo stala 90 milijonov. S 45 milijoni prispeva Italija.

Skrb socialistov za delavce. — V Kladnu na Češkem imajo socialisti (mokrači) svojo pekarijo in meščani imajo tudi svoje. Delavci pa so se pri toževali radi draginje kruha; zato je politična oblast poizvedovala, kdo je draginje vzrok? Poizvedbe so dognale:

1. Meščanskih pekov kruh (bleb) je bil težji nego socialistične pekarije.

2. Hleb meščanskih pekov pa je stal le 26 h, soc. pekarijo pa 30 h. — Glejte Vi, agrarci in liberalci, ki ste se zvezali proti S. L. S. s socialisti — taki so Vaši zavezniki, mokračii...

Zadnja orožna vaja odpade. Vlada je dala krščansko-socialnim poslancem zagotovilo, da rezervistom 11. in 12. letnika ne bode treba več delati orožne vaje pri domobrancih. S tem je zopet jedna točka programa naših „Kmečkih zvez“ uresničena.

Vinogradniki odsek drž. zbora je imel sejo dne 31. marca. Razpravljali so se predlogi in nasveti poslancev o izboljšanju vinogradništva. Sprejeta je bila sledeča resolucija:

Viz. c. kr. vlada se pozivlja, naj v slučaju, ako ne bi za leto 1908 ustavljeni kredit za brezobrestna posojila za obnovo po trtni uši uničenih vinogradov zadostoval, iz preostankov proračuna da svote na razpolože, da se zamore vinogradnikom, ki so po trtni uši prizadeti, pripoznati podpore v smislu postav z dne 27. marca 1892, drž. zak. št. 61 in 4. aprila 1902, drž. zak. št. 136, in dalje da vlada podaljša povračilo obrokov brezobrestnih posojil, ki zapadejo dne 1. januarja 1908, v posameznih navedenih vrednih slučajih do 1. januarja 1910, to je torej za dve leti.

Sprejela se je nadalje tudi resolucija, ki jo je na predlog več poslancev stavil poročevalec poslanec Jedek, po kateri se vlada pozivlja, naj vse ukrene, kar je umestno, da se zniža cena bakrene galice.

Male politične vesti.

1. aprila. — Nemški kancler Bülow obišče 10. aprila laškega min. predsednika Tittonija v Rimu. — Dr. Lueger, dunajski župan, se je vrnil na Dunaj. Zdravil se je v Lovrani. — V Berlinu je umrla sestra Bismarkova. — V Carigradu so odkrili zaroto proti sultanu.

2. Cesar se letos prvič ne udeleži slovesnosti velikega tedna. Odpade tudi umivanje nog. — Med Rusijo in Americo se je vnel prepir radi mandžurske železnice. — Nemški cesar baje obišče našega cesarja 10. julija, da mu čestita k 60 letnici.

3. Češki katoliški kmetje na Moravskem so sklenili, da ne bodo več podpirali „Šolske Matice (po naše: Cyril Metodove družbe), ker so voditelji te družbe nastopali proti katoliškim kmetom.

4. V Rimu so vzbruhnili večeraj nemiri. Mesto je polno vojaštva. — Ogrski državni zbor je sklenil darovati 10.000 kron za spomenik upornega Košuta.

5. Avstro-ogrsko vojno brodovje je došlo v Ažir.

6. V Filadelfiji v Sev. Ameriki se je razvil krvav boj med Italijani in Zamorci, ki so iskali službe. Ker so drug drugemu delali napotje, so se začeli klati. V mestu je 40.000 ljudi brez dela. Žena bivšega avstrijskega nadvojvode Leopolda Welfinga je znešla. — Na 3 letno ječo je obsojen oni slepar, ki je pred časom vlomil v dunajski arzenal. — Generalni štrajk v Rimu je brez uspeha končan. Socialna demokracija je zopet enkrat potegnila delavstvo.

7. Avstrija dobi poslaništvo za Črnogoro na Cetinju. — Večeraj je pričel na Dunaju zborovati šod zdravnikov.

Novice.

Protikršćanske misli v našem ljudstvu sploh ni, tako trdi v svojem uvodnem članku glasilo „agrarno“ stranke „Naš Glas“ z dne 3. aprila t. l. — Iz srca bi bili veseli, ko bi bilo to res. Toda razni pojavi nasprotno dokazujejo. Ali gospodje okoli „Našega Gasa“ ne prebirajo liberalnih slovenskih listov? Ali se ne spominjajo raznih protikršćanskih člankov v „Slov. Narodu“ in pa v „Soči“? Ni li poslednja opetovano napadla sv. očeta, našega nadškofa, se li ni čisto obregnila ob cerveni praznike, odpustke? Ni se li „Soča“ čisto nedavno (21. marca t. l.) topio potegnila za brezverskega prof. Wahrnunda, ki je tako grdo napadel temelje ne le katoliške ampak vsake krščanske vere?

Ne ve li „Naš Glas“, da strastno prebira slovenska mladina „Svobodno misel“, „Omladino“, kjer se ne le smešijo ampak naravnost pobijajo verske resnice? Nemški „Bonifatius-Blatt“ se je čudil, da je fra Mauro „Svobodna misel“, ki je pri nekaterih katoliških narodih nemogoča, naša ravno med Slovenci rodovitna tla! — Pogleda naj „N. Gl.“ bolj natanko v izvestne slovenske sloje, in spoznal bo, kako grozno se je zajedla med Slovenci protikršćanska misel. Zato recemo: „Naš Glas“ je ali slep in gluhi, da tega ne vidi in sliši, ali pa tako zlobno-hinavski, da tega noče videti, zato ker je sam v svojem srcu liberalen! — In če se duhovščina in naši somišljeniki odločno postavijo v bran proti brezverski struji, pa trdi „N. Gl.“, da je to „prazno strašenje“, da „begamo ljudstvo z vero“. Mi ne begamo ljudstva, ampak povemo mu odkrito, resnico, da se bje resen boj za svetovno krščansko prepričanje. A glasilo „agrarno“ stranke bi hotelo to nevarnost utajiti. Zakaj pač? Ne razumemo, kako more stranka bajes krščanskim programom ob teh žalostnih pojava hjesno trditi: „Protikršćanske misli med našim narodom ni“. Toda pač razumemo:

Ta je mogoče le dvoje: Ali „agrarna“ stranka napade na vero in razdirajoče delo brezvercev odobraje, ali pa ne. Če jih odobraje, je gotovo sama protikršćanska, če jih ne odobraje pa k temu molči, se je izneverila svojem programu: Varovali verski čut ljudstva? Gospodje „agrarci“ spoznavamo se vedno bolj!

„Naš Glas“ ki nikakor noče biti liberalen in ki je v svoji številki z dne 8. novembra 1907 obljubil, da bode obsojal poniževanje ali celo zaničevanje verskih služabnikov, duhovnikov, se je v svoji številki z dne 3. aprila t. l. tako poklonil duhovščini: „Agitacija duhovščine je bila brezmejna in skrajno nedostojna“. — Izid volitev je mogočen protest (ne proti Pajerju, ali volilnemu redu, ampak) zoper politikujočo duhovščino“.

V drugem članku se obrega ob „Primorski List“ in „Gorico“. Izmed 5 dopisov se jeden zadržuje v duhovnike v Brdih, trije drugi v klerikalce in le v klerikalce. — V celem listu pa ni žal besedice o liberalcih. Zakaj ne? Zato ker so z njimi pobratimij „Agrarci“ so pač zlezli Gabrščeku pod klobo!

In še nekaj! „Naš Glas“ popolnoma molči k zadevi profesorja Wahrnunda, ki je tajil božanstvo Kristusovo, se norčeval iz devišstva Matere Božje itd. „Naš Glas“ molči k zahtevam liberalnih učiteljev in svobodne šole. Zakaj pač? Ker si zagovarjati ne upa, ogovarjati pa noče, ker je sam istih misli. Taki so „grarci“!

Razpisani župniji. Knezonaškoski ordinarijat zopet razpisuje izpraznjeni župniji v Ravnah pri Cirknem ter v Zgoniku pri Proseku, in sicer do zadnjega maja t. l.

„Mladost“. V Ljubljani je izšla dne 4. aprila „Mladost“, glasilo slovenskih krščanskih mladeniških organizacij. Prva številka že nam je porok, da bo list vsestranko odgovarjal svojim namenom. Vsem slovenskim kmečkim in delavskim mladeničem ter našim dijakom prav toplo priporočamo ta list. Posebno mi Goričani smo potrebni takega lista, ki nam je nasprotnik že nasajal toliko ljulike meš mladino. „Mladost“ stane za celo leto 2 K.

Smrtna kosa. — V ponedeljek ob 7. uri je umrl v Dekanih bogoslovec g. Karol Valentiačič, star 23 let.

Proti novim vžigalicam, ki so namenjene v korist obmejnim Slovincem, je začel Gabršček hud boj. Z bojkotom ogrzi ta „Veslovenec“ onim slovenskim trgovcem, ki bi se predznili, prodajati te slovenske vžigalice. To pa samo radi tega, češ, ker ima škodo C. M. družba. Ljubljanski liberalni list „Nova doba“ je odkrito priznal, da ima od novih vžigalic škodo le trgovec Perdan. Sicer se pa mi goriški Slovenci nimamo nobenega povoda ogrevati za C. M. šolsko družbo, ko imamo tukaj že drugo, izbornu delujočo, svojo šolsko družbo, ki skrbi za to, da se slovenski otroci v Gorici ne potujijo. Če je Gabršček res pravi Slovenec, naj bi delal rajši za to našo šolsko družbo. A on tega ni storil in noče storiti; ampak vedno ruje proti njej in jo napada, ker je nima v rokah on sam. C. M. družba pa, ki pravzaprav na Goriško skoro nič ne da, je Gabrščeku prirastla tako k srcu, ker je v liberalnih rokah.

Dobiček od novih naših vžigalic se bo sorazmerno razdelil med vse obmejne Slovence. En del tega čistega dobička pride tudi na Goriško in se porabi tukaj v korist slovenskega šolstva v Gorici.

Zato bo vsak zaveden goriški Slovenec naročal in povsodi zahteval nove vžigalice, ker s tem bo podpiral slovenski življenjski v Gorici.

Zahtevajte novih vžigalic v vseh trgovinah, v vseh trafikah, v vseh gostilnah! Delajte povsodi, da se nove vžigalice razširijo, ker s tem pomagate graditi slovensko Gorico.

Ker „Soča“ grozi z bojkotom onim trgovcem, ki bi naročili te vžigalice, prosimo svoje somišljenike, naj nam naznanijo imena vseh onih trgovcev na deželi, ki jih n oče jo naročiti. Slovenskih trgovcev v Gorici pa ne bomo napadali, ker so jih že po večini naročili in jih nekateri tudi že imajo. Če pa hoče „Soča“ bojkotirati slovenske trgovce v Gorici, svobodno ji! A pečet izdajstva ji ostane! Somišljeniki na delo!

„Kmečke zveze“ iz vseh slovenskih pokrajin bode imele kmalu v Ljubljani skupno posvetovanje zaupnikov, da se zedinijo za skupno postopanje v gospodarskih in političnih rečeh v bližnji bodočnosti. Kmečka misel združuje kmete iz vseh slovenskih pokrajin na skupno delo. Laži in nepoštenosti prepustimo liberalcem, mi pa na skupno, resno delo.

Šola in „Svobodna Misel“. Kaj hoče? Proč z Bogom, proč z vero iz šole, tako ona kriči. Proč, proč z vsem, kar spominja na Boga. Mesto verskega pouka naj se uvedejo nauki, ki bi služili vsem brez razlike judu, mohamedancu, Kitajcu in tudi kristjancu. Boga bi se tukaj ne smelo imenovati; učiti bi se moralo, da duša umrje s človekom in s človekom gre v grob, da ni torej ničesar kar bi se človek po smrti moral bati. V 3. št. „Svobodne Misli“ l. t. stoji res neka pesem, skovana od odpadlega duhovnika, kjer vse to uči. „Vaša pest“ to je vaš bog; „na zemlji se vse končava“; „sleparki so, ki kaj drugega učijo“. To so nauki svobodnomiselcev. Vidite, dragi stariši kaj hočejo ti ljudje napraviti iz vaših otrok. Naj vas enkrat tudi otroci vržejo iz hiše; naj vas tudi pobijajo, nič ne de, pest vaših otrok, to je njih bog. Te nauke hočejo svobodnomiselni učitelji otrokom v šoli vcepljati. Naj krađejo, naj sleparijo, naj živinski živijo vse to hočejo svobodnomiselci učiti; to pridiga „Svobodna Misel“ v Pragi. Naj se puntajo proti državi, naj tudi postavne oblasti napadajo in morijo, vse to je prav, kajti „Vaša pest“, to je vaš bog in vse se le na zemlji končava. Ali niso to zverinski nauki? Hudič sam bi lepših ne mogel dobiti. In to pridiga „Svobodna Misel“. Taki nauki se čitajo od gimnazijcev, od rečelcev, da celo od gojenk učiteljskega, prihodnjih učiteljev. Taki nauki se bero po liberalnih „Bralnih društev“, ki naročajo „Svobodno Misel“.

— Svobodnomiselni učitelji. — V Ograkem Brodu so se slovesno zbrali svoqodomiselni moravski učitelju in izrekli svoje nezaupanje dvema kolegom, o katerih so izvedeli, da sta šla k izpovedi. Zapretili so, da bodo v liberalnih listih objavili imena vseh učiteljev, ki hodijo v cerkve, se pri jedi prekrizajo, z duhovniki govorijo itd. Brezverska norost je pač najhujša dušna bolezen. Taki so liberalci!

— Vojaška vest. — V ponedeljek sta odšli v Kormin, kakor smo že zadnjič poročali, 2 stotniji tukajšnjega pešpolka št. 47. Spremljala jih je tja vojaška godba. V jeseni po vojaških vajah bodeta nastanjeni v Korminu še 2 stotniji istega polka. Minulo noč sta dospeli v Gorico 2 stotniji pionirjev.

V torek je odšel jeden bataljon domačega pešpolka št. 97. iz Trsta v Sezano in lovski bataljon št. 11. pa iz Trsta v Gradišče, od koder so se preselile 3 stotnije lovskega bataljona št. 29. v Tržič.

— Snega je padlo v noči od soboto na nedeljo po Notranjskem in Gorjskem 5—10 cm.

— Oglejsko baziliko so pričeli popravljati. Najprej hočejo osušiti tla okolu cerkve v to svrhu napravijo kanal za otekanje vode. Pri kopanju so našli na več rimskih starin. Dela vodi višji inženir Rudolf Mahnič.

— Nov zakon proti živalskim kužnim boleznim. V polje-

delskem ministerstvu vrše se sedaj posvetovanja o novem zakonu proti živalskim kugam. Posvetovanja o izgotovljenem načrtu udeležujejo se zastopniki vseh prizadetih ministerstev. Novi zakon predelan je z ozirom na sedanje znanstveno stanje veterinarne medicine in na moderni razvoj prometa z živino in mesom. Po dokončanih posvetovanjih v ministerstvu se bode poslal načrt raznim poklicanim zastopnikom v oddajo mnenj in šele potem se predloži državnemu zboru v nadaljno parlamentarno postopanje, v obče se pa upa, da se vse to izvrši še tekom tega leta.

Godovi prihodnjega tedna. — 12. aprila (cvetec): Zanon, škof in muč.; Saba, muč.; Damijan, škof; ponedeljek 13.: Hermenegild, muč.; Ila, devica; torek 14.: Justin, m.; Tiburc., Valerij. in Maks.; sreda 15.: Helena, kraljica; Auzstazija, devica; Krescencija, dev.; četrtek 16.: Vel. četrtek; Taribij, škof; Kalist, muč.; Drago, muč.; petek 17.: Vel. petek; Anicet, papežni mučenik; Rudolf, mč.; Liberal, spoznavec; sobota 18.: Vel. sobota; Apolonj, muč.; Evsterij, škof; Bogoljub (Amadej).

Mestne novice.

m Pri c. kr. izpraševalni komisiji za občne ljudske in meščanske šole v Gorici se prično izpiti za usposobljenje 11. maja t. l. ob 8 uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje je vložiti pri ravnateljstvu izpraševalne komisije najkasneje do 30. aprila t. l. Izpiti za ženska ročna dela in za vrtnarice se prično pozneje, a sc dotične prošnje vendar vložiti do zgoraj omenjenega roka pri ravnateljstvu c. kr. ženskega učiteljskega. — Ravnateljstvo c. kr. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole. —

m Razpis na tečaja. — Razpisuje se natečaj za jeden izpraznjen študentski Codell-F hnenfslodve ustanove v znesku 210 kror kateri se podeli dijaku goriške gimnazije, ki je sin plemenitaša poknežene grofovine Goriško-Gradiške.

Prosilci imajo predložiti svoje v smislu obstoječih zakonov opremljene prošnje deželnemu odboru do konca meseca maja 1908.

m Razstava. — V poslopu kupčijske zbornice bodo od 12. t. m. razstavljeni vsled naredbe ministerstva za uk in bogočastje reprodukcije vseh imenitnih slikarskih in kiparskih del zadnjega stoletja. Ob delavnikih bo odprta razstava od 10. predp. do 1. pop. in pa od 3. do 6. pop. Ob nedeljah in praznikih od 10. predp. do 1. pop. — Obisk razstave je brezplačen. V sredo 8., četrtek 9. in v soboto 11. t. m. bode predaval gosp. Josip Torelli o raznih umetniških proizvodih. Predavanja se bodo začela točno ob 8. in pol uri zvečer in bode vstop k tem predavanjem tudi brezplačen.

m Volilni imeniki za nadomestne občinske volitve v Gorici so izloženi na tuk. municipiju in si jih lahko vsakdo ogleda v dobi 14 dni, pričeni s 5. aprilom in sicer vsak dan od 8. do 12. predp. in od 3. do 6. pop. Le ob sobotah in nedeljah popoludne je občinski urad zaprt. — Morebitne pritožbe se lahko vložijo v teku 8 dni od dne 11. aprila naprej.

Najboljše manufakturno blago

po zelo nizki ceni

prodaja:

v Gorici „Krojaška zadruga“ v Gorici

Gosposka ulica št. 6 in 7.

Zaloga je nedosegljiva te stroke v Gorici!

Cene so stalne!

veje živine, katero nam gotovo ustanovi naš č. g. vikar, kajti le njemu zaupamo. Vi g. učitelj pa le shranite svoje liberalne dokumente, kajti pri nas nimate in ne boste imeli več nobenega zaupanja. Odklenko vam je za vselej. Kakor ste vi zapustili ob nedeljah in praznikih našo cerkev, tako smo tudi mi vas, in sicer vsi brez triindvajsetih vaših liberalnih hlapčev.

Glede zavarovalnice goveje živine ste nas pred štirinajstimi meseci zadosti enkrat nakurili in za nos vodili. Tudi takrat ste nam hoteli ustanoviti zavarovalnico. Ker pa ni v občini šlo že pri državnoborskih volitvah po vašem receptu, in ker ste zvedeli da ne boste prišli v odbor pri zavarovalnici, ste kot tak dobronik imel pravila shranjena doma, mesto da bi jih najprej poslal. Zdaj ko slišite, da nam č. g. vikar to urejuje, zvijate na vse načine kako bi zamogli č. g. vikarju kaj v tem škodovati. A vedite, da ves vaš zviti načrt vam ne bo prav nič pomagal, kajti ptiča poznamo po perju. O priliki še kaj.

Občinarji.

Iz korminskega okraja.

Kr V Hlevniku je umrla v nedeljo dne 29. marca na porodu Karlina Mavrenčič. Poklicani zdravnik ni mogel rešiti življenja. Ranjka je zapustila 4 nedorasle otroke.

Kr Otrok se opeknel. V Višnjeviku je padel otrok v kotel zavrelih strobov (28. marca). Vseled hudi opornosti — opekline je umrl 29. marca. Čuvajte matere zvesto male — nikdar ni preveč, da ne bo poleg nesreče in žalosti in očitanja še — kazen! Naše sočutje!

S Irzaškega ozemlja.

ta Umrl je v Trzinu 25 let stari gospod Josip Gombač, knjigovodja pisarne dr. Gregorina in dr. Slavika.

ta V cerkvi sv. Justa zabodeni duhovnik Marsich je, kakor se nam poročila, izven vsake nevarnosti. Bolečin ne čuti več, govori lahko in tudi mrzlica je ponehala. V par dneh bo popolnoma zdrav zapustil bolnišnico.

Listnica uredništva. — Jesrčče, Miren, Podbrdc, Č. n. č., Podsabotin, Rendče, Kopriva, Gsbrovica, Šmarje, Pevma Devin: Smo morali odložiti. Kar ne bo zastarelo, pride na vrsto! Avber! Zamo še premislili! Pozdrav vsem vrlim dopisnikom!

Listnica uprave: Žiberna Anton Brestovica in Kcejjan Franc Žirje, „Primorski List“ plačan do konec tekočega leta. —

Darovi.

Uprava „Prim. Lista“ je prejela za 21 letnega slepega mladeniča za romanje v Lurd, K 5.20, katere so darovali somišljeniki S. L. S. iz Koprive, g. Anton Tavčar, posestnik in trgovec v Krepjih 2 kroni. Nekateri delavci iz Kadnja, Češko K 1.20, in še nekateri iz Kadnja Češko 2 K. Josip Medvešček v Gorici 1 K, Neimenovan 5 K.

Za „Sirotišče“: F. M., Kojsko 2 K, Ivan Biza, Podsabotin 20 v, I. K. Kojsko 2 K, g. I. Podobnik, župnijski upravitelj 2 kroni.

Za „Šolski Dom“: Upravništvo „Slovenca“ v Ljubljani 60 K.

Drobfine.

d Romanje v Rim bo 28. t. m. Zgotovljen je posebni vlak. Kdor želi v Rim, naj se zgleda takoj na ta-le naslov: Rompilgerkomitee, Dunaj I., Singerstrasse šte. 18.

d Izredno hitro pošto imajo na Laškem. Nekdo je iz Genove na Laškem poslal nekemu listu v Benetke dopis na dopisnici. Te dni je uredništvo dobilo dopisnico, ki pa je bila na pošti oddana že 12. dec. 1905. Romala je torej iz Genove v Benetke dve leti in tri mesece. V tem času bi bil dopisnico prinesel tudi pošl.

Za izobrazbo.

Penzija, (penzionirati, penzionist) — latinska beseda, za katero nam v slovenščini radi beseda pokojnina. Penzije-pokojnino dobivajo na stara leta uradniki, ko ne morejo več služiti ter jih je država, ali kak zavod izpustil iz službe-penzioniral; oni so penzionisti. Dobivajo

navadno celo plačo, odštejejo se jim le razne doklade, katere so dobivali, dokler so še službovali. Tako je država preskrbela svoje služabnike za starost. S starostnim zavarovanjem naj pa se ta starostna preskrba razširi na vse delavce.

Politika, (političen) — grška beseda, ki pomeni „nauk o državi“. Sedaj pa beseda politika pomeni že vse javno delovanje. Če govorimo o kom, da je političen, si mislimo pri tem, da zna prav izvršno prikrivati svoje prave namene in vedno prekaniti svoje nasprotnike.

Provizorij (proračunski) — latinska beseda in pomenj začasno stanje. V državnem zboru predloži vlada, ki rabi dovolitve novih davkov hitro, proračunski provizorij. Vlada rabi toliko in toliko denarja in to hoče začasno pokriti s temi ali onimi dohodki. Taka začasna ureditev državnega gospodarstva ni posebno dober znak za obstoječe razmere. S takimi začasnimi proračuni maši za silo država luknje v svojem gospodarstvu.

Glasnik „Goriške zveze“

gz V Grgarju je bil minulo nedeljo dne 29. marca ustanovni zbor „Kmečke hranilnice in posojilnice“. Govorila sta č. g. dr. Pavlica in g. poslovodja Bitžnik. V načelstvo so bili: P. n. Andrej Doljak kot načelnik, Josip Godnič, karat kot blagajnik, Anton Drufovka, Janez Filipič, Josip Budin, Josip Čaj (Ravnica) in Ant. Vodopivec, nadučitelj. V nadzorstvo pa so bili izvoljeni: P. n. Franc Juretič kot predsednik, Ivan Spitzer, vikar, Anton Pavlin (Ravnica), Jožef Boltar in Valentin Leban.

gz V Križu na Vipavskem se je ustanovila v nedeljo dne 29. marca „Kmečka hranilnica in posojilnica“. Govoril je p. n. g. Svetoslav Premrov, poslovodja „Goriške zveze“. V načelstvo so bili izvoljeni: P. n. Ivan Kodre župnik kot načelnik, Karol Černigoj (Cesta), Ivan Simončič (Plače), Anton Stopar (Dobravlje), Jernej Simončič (Plače), Anton Mrevlje (Sv. Križ) in Valentin Trošt (Male Zablje). V nadzorstvo pa so bili izvoljeni: P. n. Josip Vovk (Dobravlje) kot predsednik, Filip Pavlič (Sv. Križ), Karol Belja (Male Zablje), Anton Špelt (Plače) in Franc Bizjak (Cesta).

Cerkvena mizarska dela
v rimskem in gotiškem slogu
izdeluje

A. Černigoj-Gorica.

Zaloga.

Podpisani priporoča p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo

trgovino z lesom, cementom, peskom, drvimi in ogljem

na Volčji dragi pri postaji c. kr. državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,
Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franco.

SVEČARNA NA PARO

Gorica, ulica sv. Antona šte. 7

Priporoča preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom, p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska. Kilogram po 5 K. Za pristnost jamčim s 2000 K. Sveče za pogrebe in med po zelo nizki ceni.

Na zahtevo pošiljam cenik franco

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sačjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Vino na prodaj

Podpisani priporočam svojo zalogo 80 hektolitrov pristnega naravnega vina po novem in po starem načinu gg. krčmarjem, velečastiti duhovščini in drugim zasebnikom. Cene zmerne. Prodaja se po 56. l. naprej. Kdor želi kaj več vzeti na zahtevo se pošiljajo vzorci.

Anton Stibilj
Ustje 80 — p. Ajdovščina

Objava.

Varuštvo podpisanega zavoda je sklenilo z ozirom na konsolidiranje denarnega trga zboljšati za eskompt zastavnih pisem pri izplačilu posojil na 95% njih nominalne vrednosti.

v Gorici 3. aprila 1908.

Ravnateljstvo deželnega hipoteknega zavoda.

Zdrob, jajca, mleko

so snovi, iz katerih se izdelujejo „Pekate“ in ker ima Prva kranjska tovarna testenin v Ilirski Bistrici pravi recept, ni čuda, da sega po njih vsak, ki jih je okusil.

Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvrstnega sestava s „Ercole“, strojem za dvostroki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice „Syphonia“ so najboljše. Delujejo same.

Posode za grozdje, sadje, plugi za vinograde, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico, čistilnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.
tvarnice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Nagrani v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami. Ilustrovani ceniki in mnogobrojne pohvale v dokaz.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani